

Здрастуйте, дбайливі та активні батьки!

Для вашої дитини відкривається в дивовижний період життя, коли дружба тільки-но починається. Ще вчора ваш малюк вважав за краще грати лише з іграшками, а вже сьогодні щосили тягне вас саме до тієї пісочниці, у якій граються такі ж карапузи. Саме тут розпочинається справжнє спілкування. Поступово налагоджується спільна гра і виникають конфлікти, сварки, образи. Але ж так і має бути, адже навчитися спілкуватися інакше не можна. Проте якщо ми хочемо, щоб малюк пройшов цей період «притирання» і навчився спілкуватися без особливих проблем і з однолітками, і з дітьми іншого віку, і з дорослими, то варто все-таки приділити цьому увагу.

Дуже важливо не просто спостерігати з боку або втручатися, даючи дітям свої «розумні» дорослі поради, треба поставити себе на місце малюка і дивитися на кожну ситуацію його очима. Чому він не зміг підійти і попросити іграшку? Навіщо він сказав іншому малюкові погане слово? Чому малюк губиться, якщо поруч опиняється хтось хоч би трішки сильніший?

У цій книжці-допомагайці ви знайдете відповіді на питання, що стосуються дитячого спілкування. Виконуючи нескладні і, що дуже важливо, цікаві завдання, ви зможете допомогти своїй дитині навчитися спілкуватися в будь-якій життєвій ситуації.

Хочете зрозуміти, наскільки вільно спілкується ваш малюк? Тоді дайте відповіді на запитання цього короткого тесту.

Як працювати з книгою?

- ❁ Спочатку прочитайте завдання самі.
- ❁ Потім прочитайте виразно вголос частину, призначену дитині.
- ❁ Дайте малюкові час, якщо треба щось позначити, розфарбувати.
- ❁ Не ігноруйте запитання, наведені в деяких завданнях. Ставте навідні запитання дитині й уважно вислуховуйте відповіді, якщо щось викликає в неї утруднення.
- ❁ Не забувайте про найголовніше: обов'язково похваліть малюка після виконання кожного завдання.
- ❁ У книзі можна і треба записувати відповіді малюка. Це допоможе вам аналізувати виконання завдань, щоб виявити проблему й успішно її розв'язати.

Що треба робити окрім виконання вправ?

- ❁ Щоб книга «запрацювала», дитині неодмінно потрібна практика. Це означає, що їй потрібне коло спілкування. Тож подбайте про те, щоб малюк мав можливість спілкуватися з іншими дітьми щодня.
- ❁ Намагайтеся створювати ситуації, у яких малюкові треба буде знайомитися з дітьми. Це допоможе набратися досвіду і впоратися зі зняковінням і соромливістю.
- ❁ Обговорюйте з малюком ті ситуації, які виникають у його реальному спілкуванні. Цікавтеся, з ким він дружить, через що свариться, як мириться, на кого ображається.
- ❁ Спонукайте самостійно розв'язувати проблеми, що виникають, а не намагайтеся «розібратися» з кривдниками.

Скільки вправ можна робити за одне заняття?

Найперший орієнтир — це інтерес дитини. Тож займайтеся доти, поки малюкові буде цікаво.

Як зрозуміти, чи допомагає книга?

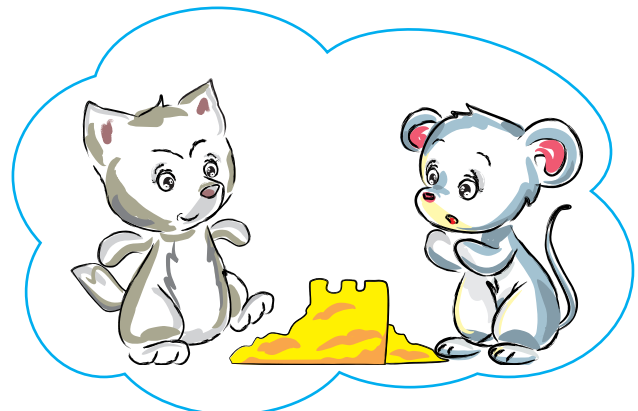
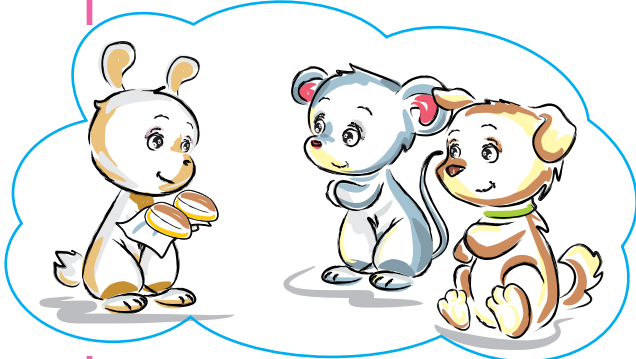
Виховання комунікабельності в дитині — процес тривалий, тому не чекайте результату вже завтра. Хоча поступово ви помічатимете, що малюк стане більш відкритим, товариським, навчиться згладжувати гострі грані, шукати шляхи примирення.

Що робити, якщо завдання дитина виконує, а спілкування на практиці не виходить?

Не соромтеся звертатися до фахівців. Хороший дитячий психолог може постежити за вашим малюком і разом з вами допомогти йому здолати труднощі спілкування.

Як правильно виконувати вправи?

Розберімося разом. Наприклад, таке завдання: «Як ти вважаєш, хто зі звірятток поводиться так, щоб не посваритися?»

Дозвольте малюкові уважно розглянути всі малюнки. Обговоріть кожну ситуацію. Розпитайте його, чому він вважає саме так. Якщо малюк помиляється, не підказуйте, але намагайтеся спрямувати дитину до правильної відповіді, тобто ставте навідні запитання.

— Як поводиться кошеня? Що воно робить? Як ти вважаєш, чи кривдно мишеняті? Тощо.

Не забувайте про практику. Коли малюк гратиме у дворі або в парку з іншими дітьми і ви побачите схожі ситуації, після прогулянки обов'язково обговоріть з дитиною, хто поведився правильно, хто ні й чому.

Як звуть твоїх друзів?

Допоможіть малюкові згадати імена його друзів і запишіть їх на кульках. Можна поговорити про хороші риси кожного друга.

